
Notiser

MEDISINSK NYTT

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oriska@hotmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oriska@hotmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oriska@hotmail.com

Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: ahelland@gmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oriska@hotmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oriska@hotmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oriska@hotmail.com

Tidsskriftet

Politiske holdninger og fysiologiske særtrekk

Man antar at politiske holdninger dannes ut fra erfaringer og miljø, men nyere forskning antyder at vår politiske respons også kan ha en biologisk forklaring. Amerikanske forskere har nå studert hvordan politiske holdninger varierer med fysiologiske trekk (Science 2008; 321: 1667 – 70).

En gruppe på 46 personer med sterke politiske meninger inngikk i studien, og fysiologiske reaksjoner ble målt med øye- og hudtester. Individuer med lav sensitivitet overfor plutselige lyder og truende bilder var i større grad tilhengere av u-hjelp, liberal innvandringspolitikk, pasifisme og våpenrestriksjoner enn de med mer målbare fysiologiske reaksjoner. Disse støttet politiske aktiviteter som militær opprustning, dødsstraff, patriotisme og Irak-krigen.

Sammenheng mellom diabetes og bekkenløsning

Det er en sammenheng mellom diabetes og økt risiko for bekkenløsning, det viser en norsk tverrsnittsundersøkelse (Acta Obstet Gynecol 2008; 87: 1015 – 9). Studien inkluderte 1 816 mødre i alderen 18 – 40 år. 5 % av kvinnene hadde hatt alvorlig bekkenløsning under svangerskapet, og 3 % av disse oppga at de hadde diabetes. Kun 0,5 % av dem som ikke hadde hatt alvorlig bekkenløsning hadde diabetes.

Hormonet relaksin, som tilhører familien av insulinliknende vekstfaktorer, er assosiert med både bekkenløsning og type 1-diabetes under svangerskapet. Årsakene til bekkenløsning er stort sett ukjente, men denne studien tyder på at hormonelle faktorer spiller en viktig rolle.

Røykeavvenning i sykehus

Å tilby røykeavvenningsprogrammer til sykehusinnlagte røykere er effektivt, så lenge kontakten blir opprettholdt i minst en måned etter utskrivning. Det er konklusjonen i en systematisk oversiktsartikkel i *Archives of Internal Medicine* (2008; 168: 1950 – 60).

Undersøkelsen inkluderte 33 studier om røykesluttprogrammer ved amerikanske sykehus. Slike programmer var ikke effektive hvis oppfølging varte under en måned. Bruk av nikotinerstatningspreparater så ut til å øke effekten av rådgivningen.

Koffein og brystkreftrisiko

I en prospektiv kohortstudie var det ingen sammenheng mellom koffeininntak og risiko for brystkreft (*Arch Intern Med* 2008; 168: 2022 – 31). Men studien viste at det var en mulig økt risiko for godartet brystsykdom eller svulster som var østrogen- og progesteronreseptornegative eller større enn 2 cm hos de kvinnene som fikk i seg mest koffein.

38 432 kvinner over 45 år ble inkludert i studien og fulgt opp i ti år. I løpet av denne perioden fikk 1 188 av disse invasiv brystkreft.

Genuttrykk i tumorstroma predikerer prognose

Karsinomer består av neoplastiske celler og bindevevsceller, såkalte stromaceller. Det er tidligere vist at kreftsvulster påvirkes av stromacellene. Forskere har nå utført mikromatriseundersøkelser og vist at genekspresjonsmønsteret fra tumorstroma kan predikere prognosen hos pasienter med brystkreft (*Nat Med* 2008; 14: 518 – 27).

Ved hjelp av mikrodisseksjon isolerte forskerne tumorstroma og normale stromaceller fra 53 brystkreftpasienter. Genuttrykket i disse ulike celletypene identifiserte subtyper av tumorstroma som korresponderte med god og dårlig prognose. På bakgrunn av disse resultatene presenterte forskningsgruppen en liste med 26 gener som hadde prognostisk betydning i denne og i andre, tidligere publiserte, brystkreftpopulasjoner.

Influensavaksine ikke effektivt hos barn

Influensavaksinering virket ikke forebyggende for sykehusinnleggelser og legebesøk hos barn under fem år. Det viser resultatene av en kohortstudie publisert i *Archives of Pediatric and Adolescent Medicine* (2008; 162: 943 – 51).

Til tross for at influensavaksine er anbefalt for barn i alderen 6 – 59 måneder i USA og i flere andre land, finnes det lite dokumentasjon for vaksineeffektivitet i denne gruppen. Forskerne sammenliknet vaksinasjonsstatus for barn med influensa med barn uten influensa i løpet av 2003 – 04 og 2004 – 05.

Ny antimalariatablett for barn

En ny sukret, oppløselig antimalariatablett er like effektiv som antimalariatabletter som må knuses for å gis til små barn. Knusing gir bitter smak (*The Lancet*; 2008. DOI: 10.1016/S0140-6736(08)61492-0). Den nye

tabletten kan gjøre at flere barn tar imot behandling og blir friske i malariaendemiske områder.

899 barn under 12 år med malaria ble randomisert til å få enten den nye tabletten eller den knuste tabletten av artemeter-lumefantrin. 97,8 % av barna som fikk den oppløselige tabletten ble friske etter 28 dager, sammenliknet med 98,5 % i kontrollgruppen.

Kvalitetsprogrammer bedrer ikke kvaliteten

Et samarbeidsprogram for å bedre kvaliteten hadde ingen effekt på antall pasienter som fikk antibiotika til riktig tid før eller under operasjoner, ifølge en randomisert studie (Ann Intern Med 2008; 149: 472 – 80).

44 amerikanske sykehus var med i studien. Alle fikk tilbakemeldingsskjemaer å fylle ut om bruk av antibiotika ved operasjoner. Intervensjonsgruppen deltok også i et samarbeidsprogram for å bedre kvaliteten. Det besto av to møter ledet av eksperter og månedlige telefonkonferanser i ni måneder. Det var ingen forskjell mellom gruppene når det gjaldt endring i antall pasienter som fikk antibiotika til rett tid.

Mange dropper høreapparatet

I Danmark utleveres det ca. 100 000 høreapparater årlig. Nå har man undersøkt hvor mye apparatene blir brukt (Ugeskr Læger 2008; 170: 3407 – 11).

Av 1 000 voksne høreapparatbrukere var det etter fem år (median) 83 % som brukte høreapparatet minst 3 – 4 timer hver dag, mens 13 % aldri brukte det.

Manglende bruk skyldtes i 70 % av tilfellene ubehagelig lydgiengivelse, manglende nytte eller trykk av høreapparat eller ørepropp i øret. Bruken steg med voksende hørselstap og med pasientenes erfaring. Andelen ikke-brukere så ut til å vokse i løpet av observasjonstiden.

Publisert: 20. november 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. juli 2026.